

Naam: I. ter Horst
Datum: 23 maart 2023
Eenheid/Programma: Eenheid Adviespool

Collegevoorstel

Onderwerp	Uitvoeringsprogramma Cultuurregio 2023-2028
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Bespreekstuk Ja, 11 april 2023
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsbrief

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

De 14 wethouders van de Cultuurregio Twente hebben samen met het culturele veld en de provincie Overijssel een Uitvoeringsprogramma voor de Cultuurregio Twente opgesteld voor de periode 2023-2028. Cultuurregio Twente is een samenwerking tussen alle 14 Twentse gemeenten op het gebied van cultuur. In het voorgestelde "Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2023-2028" staan de thema's en projecten waarop de komende jaren een gezamenlijk programma wordt ontwikkeld en uitgevoerd. Dit programma moet leiden tot een continuering en verdere versterking van het cultuuraanbod in Twente en de samenwerking in de regio. Het college heeft besloten om in te stemmen met het uitvoeringsprogramma.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het "Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2023-2028" (INT-86577).
2. De Almelse bijdrage voor het Uitvoeringsprogramma van 184.350 euro in een keer beschikbaar te stellen en ten laste te brengen van de Voorjaarsnota.
3. De benodigde ambtelijke capaciteit van 6 uur per week beschikbaar te stellen voor de Cultuurregio Twente in het kader van het Uitvoeringsprogramma. De gevraagde 6 uur ambtelijke capaciteit wordt opgevangen binnen de bestaande formatie.
4. De portefeuillehouder cultuur te machtigen om namens het college van de gemeente Almelo beslissingen te nemen in het Bestuurlijk Overleg Cultuurregio Twente.
5. De Raad te informeren middels bijgevoegde raadsbrief (Raad – 7667).

Inleiding

In het laatste kwartaal van 2018 hebben alle 14 colleges van de Cultuurregio Twente het regioprofiel "Ruimte voor Verbeelding - Cultuurprofiel Regio Twente 2021-2024" (INT – 86578) aangenomen (B&W-6620).

In de periode 2019 tot heden worden verschillende projecten uitgevoerd vanuit de Cultuurregio Twente: de Maakplaatsen en Generators, de Creatieve Broedplaatsen Twente en Cross-TIC. De afgelopen jaren is gebleken dat zowel het Ministerie van OCW, de Provincie, het culturele veld en de Twentse gemeenten zelf, positief zijn over de resultaten van de Twentse samenwerking. De ambitie is in 2022 uitgesproken om te onderzoeken hoe er meer uitvoering gegeven kan worden aan de Cultuurregio Twente. Daarom is in 2022 de opdracht gegeven aan een kwartiermaker om een advies-

uitvoeringsprogramma op te stellen en advies te geven over de thema's waar de cultuurregio op samen kan werken en op welke manier.

Bij het opstellen van het advies-uitvoeringsprogramma heeft de kwartiermaker in 2022 breed geparticipeerd met het culturele veld in Twente en de 14 gemeenten. Op basis van het advies van de kwartiermaker, gesprekken met de Twentse gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk), de Provincie Overijssel en het culturele veld is het "Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2023-2028" tot stand gekomen. Uit het Uitvoeringsprogramma valt op te maken dat de ambities binnen de cultuurregio groot zijn. Het programma bouwt voort op het grote enthousiasme en energie die de laatste jaren gegroeid zijn in Twente. De projecten (Maakplaatsen, de Creatieve Broedplaatsen en Cross-TIC) lopen goed en hebben veel energie aangewakkerd.

Vanuit de regeling Creatieve Broedplaatsen Twente is op 31 maart 2023 bekend gemaakt dat ook Almelo een creatieve broedplaats krijgt voor een innovatief project om creatieve en technologische talenten voor de regio te behouden: MAD Media Art Design (MADlab).

Er is ambitie om de huidige onderdelen van de cultuurregio voort te zetten en daarnaast op meer thema's de samenwerking te intensiveren. Er worden nieuwe thema's opgenomen zoals jongerenparticipatie, cultuureducatie, (immaterieel) erfgoed. Daarnaast wordt gewerkt aan een regionaal fonds en een Twents cultuurcongres.

Beoogd effect

Het voortzetten en uitbreiden van de samenwerking binnen de Cultuurregio Twente voor de jaren 2023-2028.

Argumenten voor

1.1 Het uitvoeringsprogramma maakt nieuwe en innovatieve cultuur bereikbaar voor de inwoners van Twente.

Cultuur moet voor elke inwoner van Twente bereikbaar en beleefbaar zijn. In de Twentse gemeenten is al een groot culturaanbod. Via de cultuurregio kan hier een mooie plus op gegeven worden door nieuwe, innovatieve cultuur ook op alle plekken bereikbaar te maken en het huidige aanbod te vernieuwen. Door samen te werken op de gekozen thema's, kunnen Twente brede projecten worden opgezet en voortgezet, zodat er uiteindelijk voor iedereen iets dichtbij is. Denk bijvoorbeeld aan de Maakplaatsen, Broedplaatsen en Cross- TIC-projecten.

1.2 Het uitvoeringsprogramma draagt bij aan het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent in de regio.

Twente is een innovatieve regio en wil talent aantrekken, opleiden en behouden om de brede welvaart te kunnen borgen. Maar Twente heeft te maken met getalenteerde studenten waarvan een groot aantal na hun studie de regio verlaat. Uit onderzoek onder studenten in 2018 blijkt dat zij het culturele aanbod als traditioneel en conservatief ervaren. Er is sprake van te weinig diversiteit. Het aanbod en type voorzieningen sluit onvoldoende aan bij de vraag van juist die doelgroep (talenten) die noodzakelijk zijn om de doelstelling van Twente als innovatieve, technisch vooraanstaande regio te bereiken. Door regionaal samen te werken, kunnen gezamenlijk programma's worden opgezet zodat talenten in de regio zich hier kunnen ontwikkelen en zodat Twente een interessante regio is om te blijven en werken.

1.3 Het uitvoeringsprogramma draagt bij aan positieve gezondheid.

Een regio met een goede economie, mooie banen en voldoende opleidingskansen, een fijne plek om te wonen en ruimte om jezelf te ontwikkelen, vergroot de kans op tevredenheid, geluk, positieve gezondheid. Gelukkige en gezonde mensen presteren beter, zowel in hun werk als in hun sociale leven. Positieve gezondheid en geluk gaat dus voor een belangrijk deel over dingen in de dagelijkse leefomgeving van mensen en is ook voor iedereen anders. De cultuurregio draagt met dit uitvoeringsprogramma hieraan bij. Er komen vernieuwende, diverse en spannende projecten tot stand waar mensen aan deel kunnen nemen als hobby of aan kunnen werken tijdens hun baan.

Zo maken jong en oud kennis met nieuwe technologieën in de Maakplaatsen en kunnen professionele kunstenaars zich via Cross-TIC verder ontwikkelen binnen en buiten hun vakgebied.

1.4 Het Uitvoeringsprogramma versterkt de relatie en positionering ten opzichte van het Rijk en de Provincie Overijssel

Juist nu is het belangrijk om te investeren in de contacten met het Rijk en de Provincie omdat het ministerie van OCW bezig is met het herzien van het cultuurbestel. Het is voor ons van belang dat Twente een sterke plaats krijgt in het rijksbeleid. Een onmisbare schakel in het culturele ecosysteem zijn de BIS-instellingen (Basisinfrastructuur instellingen: deze instellingen worden 4-jarig gesubsidieerd door het Rijk). Deze instellingen hebben een belangrijke aanjagende werking op het gehele culturele ecosysteem in de provincie en regio. Er begint in 2025 een nieuwe BIS-periode. Door nu al acties en thema's vast te leggen, kunnen deze worden meegenomen in de BIS-aanvragen voor deze periode.

1.5 Door nu een Uitvoeringsprogramma vast te stellen, wordt voorgesorteerd op toekomstige beschikbare middelen.

We weten dat er de komende periode verschillende middelen vanuit het Rijk voor Twente beschikbaar komen. Om goed op deze nieuwe geldstromen in te kunnen spelen, stellen we nu een gezamenlijk programma vast waarin we bepalen welke doelen en thema's we hebben voor de komende jaren. Uiteraard is hier oog voor lokale wensen en behoeften.

2.1 Deze financiële middelen zijn nodig om de programma's uit te kunnen voeren.

Voor de uitvoering van de projecten in het Uitvoeringsprogramma zijn financiële bijdragen noodzakelijk van alle Twentse gemeenten. Hierbij wordt uitgegaan van 42 cent per inwoner, per jaar voor de periode van 2023-2028.

2.2 Door deze financiële investering kan de regio aanspraak maken op cofinanciering vanuit het Rijk, fondsen en de Provincie Overijssel.

Het Rijk, fondsen en de Provincie Overijssel hebben subsidiemogelijkheden die interessant zouden kunnen zijn voor projecten in Twente. Hierbij wordt vaak een cofinanciering gevraagd vanuit de deelnemende gemeenten. Zonder deze cofinanciering vanuit gemeenten, maken projecten vaak geen aanspraak op deze subsidies. Voorheen werd cofinanciering per project apart opgehaald bij elke gemeente. Dit wordt grotendeels voorkomen door nu al gezamenlijk middelen te bundelen.

3.1 Aansluiting op lokale behoeften en initiatieven blijft het uitgangspunt.

De afgelopen jaren heeft de cultuurregio geconstateerd dat ambtelijke betrokkenheid vanuit de 14 Twentse gemeenten essentieel is om ervoor te zorgen dat regionale programma's goed aansluiten op de lokale behoeften en initiatieven. Beleidsadviseurs weten goed wat speelt in de eigen gemeente en kunnen hier in gezamenlijke overleggen input op geven bij bijvoorbeeld het opstellen van plannen en voorstellen.

3.2 Door ambtelijk in contact te staan met elkaar, kan kennis en beschikbare tijd op efficiënte manier worden gedeeld.

Ambtelijk wordt nadrukkelijk aangegeven dat de regionale overleggen en samenwerking van grote meerwaarde is in de kennisdeling. Veel gemeenten lopen tegen dezelfde vraagstukken aan. Doordat deze nu gezamenlijk worden besproken, hoeft niet elke gemeente zelf op zoek te gaan naar oplossingen. Ook zit Enschede als G9-stad direct aan tafel met het Rijk, waardoor de informatie direct kan worden gedeeld met alle gemeenten.

4.1 De programmaonderdelen die nu lopen, moeten nog geëvalueerd worden.

Programmaonderdelen in de periode 2023-2028 moeten nader worden ingevuld.

De programmaonderdelen die nu lopen, moeten nog geëvalueerd worden. Op basis van een evaluatie, wil het Bestuurlijk Overleg Cultuurregio Twente besluiten over het vervolg van deze projecten. Daarnaast zijn de nieuwe programmaonderdelen nog niet volledig ingevuld. Er moet onderzocht worden hoe de onderdelen goed aansluiten op de lokale wensen en behoeften. Hiervoor worden aparte plannen ontwikkeld, waarover het Bestuurlijk Overleg telkens een beslissing neemt voorafgaand aan de uitvoering.

4.2 De begrote kosten zijn op basis van een inschatting.

Hierdoor is het mogelijk dat programmaonderdelen meer of minder kosten. Het uitgangspunt is dat de programmaonderdelen zo veel mogelijk volgens het Uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd. De kosten per onderdeel zijn echter inschattingen en kunnen in de praktijk, ook door de jaren heen, wellicht verschuiven. Om efficiënt met middelen om te kunnen gaan, vraagt het Bestuurlijk Overleg een mandaat om over de verschuiving van budgetten te kunnen besluiten, mocht dat noodzakelijk geacht worden. Dit mandaat kan worden verleend door de portefeuillehouder cultuur te machtigen om namens het college van de gemeente Almelo beslissingen te nemen in het Bestuurlijk Overleg tussen de gemeenten die deel uitmaken van de Cultuurregio Twente, over de verschuiving van budgetten.

Kanttekeningen

1.1 Door niet in te stemmen met inhoud van het Uitvoeringsprogramma worden kansen op samenwerking in de regio gemist.

Het Bestuurlijk Overleg Cultuurregio Twente heeft aangegeven achter de inhoud van het Uitvoeringsprogramma te staan. Niet instemmen met het Uitvoeringsprogramma heeft effect op de ambitie en energie die er nu is in Twente. Door hier nu niet op in te spelen, kan dit niet verder worden aangejaagd en kunnen mooie plannen en kansen wellicht niet worden uitgevoerd of voortgezet. Dit heeft effect op de positie en profilering van Twente ten opzichte van de rest van Nederland, het behoud van talenten in de regio en de beleving van inwoners van Twente.

2.1 Niet instemmen met de financiële bijdrage per gemeente kan uitvoeringsrisico's opleveren.

Een alternatief is om niet financieel bij te dragen aan het uitvoeringsprogramma. Het is een gezamenlijk programma waaraan alle 14 Twentse gemeenten meedoen. Als de gemeente Almelo geen financiële bijdrage levert, kan het zijn dat niet alle programmaonderdelen plaats vinden in de gemeente. Er moeten mogelijk onderdelen worden gewijzigd of geschrapt worden in het totaal als een aantal gemeenten niet bij kunnen dragen. Risico is ook dat de kansen op cofinanciering vanuit het Rijk of de Provincie Overijssel afnemen. Alle 14 gemeenten hebben echter aangegeven inhoudelijk akkoord te zijn en zich in te zetten de bijbehorende financiën rond te krijgen.

2.2 Voor de besteding van de middelen in het "Fonds cultuur en sport" worden kaders uitgewerkt.

Tijdens de begrotingsbehandeling is toegezegd dat de Raad een voorstel ontvangt met kaders voor de besteding van het "Fonds cultuur en sport" (1 mln. euro). Vooruitlopend hierop wordt nu voorgesteld het bedrag voor het Uitvoeringsprogramma Cultuurregio 2023-2028 te dekken uit dit "Fonds cultuur en sport". Naar verwachting past dit programma naadloos binnen de nog uit te werken kaders voor dit fonds. Mocht dit niet het geval zijn wordt er gezocht naar een andere vorm van dekking.

3.1 Niet instemmen met ambtelijke capaciteit kost meer tijd per gemeente.

Een ander alternatief is om niet in te stemmen met de gevraagde ambtelijke capaciteit. Dit kan tot gevolg hebben dat de ambtenaar geen tijd heeft om aanwezig te zijn bij overleggen of mee te lezen op stukken. Hierdoor wordt het lokale belang van de gemeente Almelo niet vertegenwoordigd in de regio. Dit heeft als risico dat de uitvoering van de programma's onvoldoende aansluit op de wensen en behoefte van onze gemeente. Ook mist de gemeente Almelo daarmee kennis en ervaring die wordt gedeeld binnen de regio en kunnen kansen worden gemist om projecten gezamenlijk op te pakken en moet er per gemeente relatief nog meer tijd ingestoken worden om projecten zelf op te pakken.

Kosten, opbrengsten en dekking

De bijdrage van iedere gemeente (van de 14 Twentse gemeenten) is gebaseerd op het aantal inwoners x 42 cent per inwoner, per jaar gedurende 6 jaren. Voor de gemeente Almelo betekent dit, uitgaande van 73.155 inwoners, een totaal van 184.350 euro voor 6 jaar (2023-2028). Dit bedrag wordt eenmalig beschikbaar gesteld en ten laste gebracht van de Voorjaarsnota. Op het moment dat de

spelregels inzake het fonds sport en cultuur beschikbaar zijn, zal dit eventueel worden gesaldeerd met dit fonds.

Uitvoering

Na besluit wordt de financiële bijdrage besteed en de ambtelijke capaciteit ingezet. Het Uitvoeringsprogramma wordt ambtelijk en bestuurlijk afgestemd, uitgewerkt en uitgevoerd. De gevraagde 6 uur ambtelijke capaciteit wordt opgevangen binnen de bestaande formatie.

Bijlagen

- 1 Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2023-2028 (Intern – 86577)
  - 2 Regioprofiel Cultuurregio Twente 2021-2024 (Intern – 86578)
  - 3 Raadsbrief (Raad – 7667)
-

Procesinformatie

Intern overleg

Het voorstel is afgestemd met hoofd uitvoering sociaal, financieel adviseur en juridisch adviseur. De financieel adviseur adviseert om de kosten te dekken uit de begroting.

Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is afgestemd met portefeuillehouder E. Van Mierlo en hij stemt in met de inhoud van de nota.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Reguliere persconferentie